

Nieuwsbrief Perun Boeken

Boeken op het gebied van antroposofie, christologie, filosofie en geschiedenis

Beste vrienden!

Na lange, lange tijd, is er dan eindelijk weer een nieuwsbrief van Perun! Drukke werkzaamheden enerzijds, en persoonlijke omstandigheden anderzijds hebben tot nu toe verhinderd dat er een nieuwe nieuwsbrief verscheen. Nu, bijna een jaar na dato, is het dan eindelijk zo ver.

Daar Perun haar activiteiten al enige tijd op een laag pitje heeft gezet, is er van deze zijde niet veel nieuws te melden. Wel zijn er rond de persoon en het werk van Sergej Prokofieff enkele belangwekkende ontwikkelingen, zowel hier als in het buitenland. We hopen dat u deze nieuwsbrief daarom toch met belangstelling zult lezen. Rest ons nog alle trouwe lezers van Perun een goede advents- en kersttijd te wensen. Hopelijk zien we elkaar ook in het nieuwe jaar weer.

Ton Jansen

Perun maakt pas op de plaats

Zoals in de vorige Nieuwsbrief is meegedeeld heeft Perun eind vorig jaar besloten haar activiteiten op een laag pitje te zetten. Om deze reden was er dit jaar weinig nieuws te melden en is er lange tijd ook geen nieuwsbrief verschenen. Zo zijn er op dit moment bij Perun geen nieuwe vertalingen in voorbereiding, niet van het werk van Sergej Prokofieff en ook niet van andere auteurs. Gelukkig zijn er bij andere uitgevers in Nederland en Zwitserland wel nieuwe uitgaven van Sergej Prokofieff verschenen, van heel belangwekkende

Lees verder op pagina 2

IMMANUËL

Lang heen reeds ging
die nacht waarin de
aarde,
Moe van de onrust en
de haat alom,
In hemelse omhelzing
in mocht slapen,
En vredig werd
geboren God – Met –
Ons!

Vladimir Solovjov
(1892)
vert. Fr.-J. van Agt

Nieuwe uitgaven van Sergej Prokofieff

Zoals u in het ledenblad van de AViN *Motief* kunt lezen is onlangs (in de vertaling van Hylcke Brandts Buys) bij uitgeverij Nearchus een nieuw werk van Sergej Prokofieff verschenen, dat hij samen met de arts Peter Selg schreef:

Lees verder op pagina 2

Vervolg van pagina 1: -Perun verzet de bakens!ø

werken zelfs. Meer hierover leest u in het bericht 'Nieuwe uitgaven van Sergej Prokofieff' op pag. 1.

Binnen Perun zijn er het afgelopen jaar enkele - kleine - veranderingen geweest. Zo is Jelle van der Schuit het afgelopen jaar als lid van de bestuurskring teruggetreden. Deze bestaat nu nog uit twee mensen, wat gezien het lage niveau van activiteit op dit moment geen probleem is. Mochten de activiteiten ooit weer worden aangezwengeld, dan zal de bestuurskring weer met een derde lid worden uitgebreid. Bij dezen willen we Jelle hartelijk danken voor zijn jarenlange inzet.

Verder is de geplande verkoop van de boekvoorraad niet doorgedaan. Door omstandigheden bleek het helaas niet mogelijk om hierover overeenstemming te bereiken. Perun zal de verkoop dus gewoon net als voorheen zelf voortzetten, zowel via de eigen website als via de bestaande verkoopkanalen (boekwinkels, Bol.com). Hoewel er op dit moment geen nieuwe uitgaven gepland zijn, zit Perun toch niet helemaal stil. Verheugende ontwikkeling is dat op dit moment gewerkt wordt aan de Duitse vertaling van het boek over Raspoetin en het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog ('De Balkan is geen oorlog waard!'). Naar verwachting zal deze vertaling in de loop van 2019 gereed komen.

Een andere mogelijke nieuwe ontwikkeling is de uitgave van e-boeken. Met de - inmiddels al weer opgeheven - uitgeverij Almaz is hiermee het afgelopen jaar ervaring opgedaan. Hoewel hier op dit moment nog geen concrete plannen voor zijn zullen in de toekomst wellicht enige uitgaven van Perun als e-boek verschijnen. Bijvoorbeeld de reeds lang uitverkochte *Korte Vertelling van de Antichrist* van Vladimir Solovjov. Of het bovengenoemde boek over Raspoetin of het vorig jaar verschenen boekje van Herbert Ludwig over Europa en de Europese Unie. Voor de boeken van Sergej Prokofieff wordt dit niet overwogen, aangezien e-boeken in dit geval niet als passend middel worden beschouwd.

Al met al dus toch nog wat nieuwe ontwikkelingen. Met de armen over elkaar zitten past nu eenmaal niet bij Perun!

Vervolg van pagina 1: -Nieuwe uitgaven van Sergej Prokofieffø

'Het leven beschermen. Geneeskundige ethiek en hulp bij zelfdoding'. Zoals de titel al aangeeft heeft het boekje euthanasie als onderwerp. Het is verheugend dat nu ook van de kant van de antroposofie, en nog wel door twee zeer vooraanstaande auteurs, een bijdrage aan het debat over dit belangwekkende onderwerp is verschenen. De boekbespreking van Maria Muijerman in *Motief* geeft een goed beeld van wat de lezer kan verwachten (zie *Motief* nr. 227 van november 2018, pag. 17).

Nadere bijzonderheden: 86 pagina's; ISBN 978-94-92326-28-7.

Twee nieuwe Duitstalige uitgaven

Naast deze nieuwe Nederlandse vertaling zijn recentelijk ook twee geheel nieuwe, Duitstalige werken van Sergej Prokofieff verschenen. In de eerste plaats een klein boekje over 'Goethes "Faust" und das Geheimnis des Menschen' (ISBN 978-3-7235-1560-0), waarin Prokofieff op de hem eigen, onnavolgbare wijze naar het geheim van dit meesterwerk op zoek gaat. Zeer aanbevolen! En in de tweede plaats zijn grote,

Lees verder op pagina 3

DE
EERSTKOMENDE
NIEUWSBRIEF
VERSCHEIJNT IN DE
LOOP VAN 2019.
BIJDRAGEN ZIJN
VAN HARTE
WELKOM.

Vervolg van pagina 2: *-Nieuwe uitgaven van Sergej Prokofieffvaluatie voorintekenactieø*

zeer belangwekkende boek over 'Rudolf Steiner und die Meister des esoterischen Christentums' (ISBN 978-3-7235-1603-4). Een boek waar we heel lang op hebben moeten wachten, want het werd al in 2002 aangekondigd! Ondanks zijn ziekte en de andere boeken waar hij op dat moment aan werkte heeft Sergej Prokofieff dit boek kort voor zijn dood toch nog weten te voltooien. Wij moeten hem hier heel dankbaar voor zijn! (verschijnt rond Kerstmis!)

Sergej-O.-Prokofieff-Archiv in Dornach geopend

Zoals recentelijk in *Anthroposophie Weltweit* (nr. 7-8 2018) werd meegedeeld is deze zomer in Dornach het 'Sergej-O.-Prokofieff-Archiv' geopend, een zeer verheugende ontwikkeling. Doel hiervan is om de omvangrijke nalatenschap van Sergej Prokofieff te beheren, ongepubliceerde manuscripten drukklaar te maken en op termijn ook zijn omvangrijke privé-bibliotheek te ontsluiten, zodat het werk van deze grote antroposoof ook voor het nageslacht behouden blijft en de mogelijkheid bestaat om hier onderzoek naar te doen. De leiding van het *Archiv* is in handen van Prokofieffs weduwe Astrid, met assistentie van Hans Hasler. Zie verder de duitse bijlage achterin deze Nieuwsbrief.

Oprichting nederlandse Stichting Sergej O. Prokofieff in voorbereiding

Net als in Zwitserland wordt ook in Nederland gewerkt aan de instelling van een organisatie rondom Sergej Prokofieff. Sinds deze zomer bestaan er plannen om een Stichting Sergej O. Prokofieff op te richten, die zich o.a. ten doel stelt om de nagedachtenis van Sergej Prokofieff levend te houden en de belangstelling voor zijn werk te bevorderen. Bijv. via een nieuwsbrief en een website, het organiseren van lezingen en studiedagen, beheer van zijn werk en van het nederlandse deel van zijn nalatenschap, etc. Uiteraard in nauwe samenwerking met Perun Boeken en met het nieuwe 'Sergej-O.-Prokofieff-Archiv' in Dornach (zie boven). Naar verwachting zal de nieuwe stichting het komende voorjaar worden opgericht. Zodra hier meer over bekend is, zullen wij dit via de website en de Nieuwsbrief van Perun meedelen. Te hopen valt dat ook in andere landen dergelijke instellingen zullen ontstaan.

Nieuwe antroposofische boekwinkel Boekerij De Phoenix in Zeist

Nadat vorig jaar de Nieuwe Boekerij in Zeist onverwachts haar deuren had moeten sluiten, is er recentelijk uit de as een nieuwe boekwinkel verrezen, toepasselijk Phoenix genaamd. Nadat Zeist en omstreken het enige tijd zonder antroposofische boekwinkel heeft moeten doen, kan men nu voor antroposofische boeken gelukkig weer in een boekwinkel terecht. Wat ook voor de vele mensen uit alle delen van Nederland, die in Zeist of Driebergen een antroposofische instelling bezoeken of aan een conferentie deelnemen, een grote weldaad is. We zijn blij dat er mensen zijn die deze stap hebben durven zetten. - De nieuwe boekhandel is gevestigd aan de Voorheuvel 68, vlak naast het pand waar voorheen de Nieuwe Boekerij was. We hopen dat veel mensen de weg hierheen zullen weten te vinden. Openingstijden voorlopig op vrijdag en zaterdag. Inl.: 06 3098 5446 (Alexandra Buijsman).

Das große Anliegen, dem gewiss auch die Rehabilitatoren zustimmen, ist, nicht wieder neue alte Grabenkämpfe zu eröffnen.

Zeitweise befürchteten wir, das Ergebnis der Rehabilitationsbemühungen könnte sein, dass als Nächstes Albert Steffen und Guenther Wachsmuth rehabilitiert werden müssten.

Differenzen spielen im Alltag keine Rolle

Im Stiftungsalltag begegnen uns die alten Differenzen und Beschuldigungen kaum noch; manchmal ist man sogar versucht zu denken, dass das alles vorbei sei, dass die Geschichte sich selbst erledigt habe. Die Bestrebungen um die Rehabilitation Ita Wegmans und Elisabeth Vreesdes haben nun nicht nur der Sache nach, sondern auch im Duktus, in dem sie geführt wurden, gezeigt, dass nicht aufgearbeitete Konflikte unter der Oberfläche des täglichen Geschehens weiterwachsen und der Erlösung harren.

Die endgültige Befriedigung des Gewesenen liegt sicher bei den betroffenen Individualitäten selbst. Wir anderen, die wir Schmerz und vielfach Unverständnis für die Entzweigungen empfinden, können uns nur mit persönlicher Zurückhaltung und versuchter Unparteilichkeit bemühen, Licht in die damaligen komplizierten Geschehnisse zu bringen.

Wir hoffen, mit unserem Biografieprojekt dazu beitragen zu können. Im Mittelpunkt der Blickrichtung steht nicht Steffens Rolle als Erster Vorsitzender, sondern die Gesamtdarstellung seines Lebensgangs. Diese soll zu einem Verständnis seiner Persönlichkeit führen, aus dem sich sein ganz eigenes Ergreifen und Ausfüllen des Vorsitzes erklärt.

Bleibt der Bericht, dass die Bitten um finanzielle Unterstützung des Biografieprojekts bisher unerfüllt blieben. Außer aus dem kleinen Freundeskreis der Albert-Steffen-Stiftung kamen keine Zuwendungen; auch die großen anthroposophischen Stiftungen, die bisher angefragt wurden, schickten Absagen (einige Rückmeldungen stehen noch aus und werden als Pflänzchen der Hoffnung gehegt). Da das Vorhaben für die Albert-Steffen-Stiftung ein existenzielles Wagnis ist, sei hier unsere Bitte möglichen Unterstützern warm ans Herz gesprochen. | *Für die Albert-Steffen-Stiftung: Christine Engels*

Kontakt: Albert-Steffen-Stiftung,
Unterer Zielweg 36, 4143 Dornach, Schweiz,
www.steffen-stiftung.ch

■ ANTHROPOSOPHIE IN DER WELT

Schweiz: Sergej-O.-Prokofieff-Archiv

Ordnung und Verwaltung des Nachlasses

Im Jahr 2014 ist Sergej O. Prokofieff über die Schwelle des Todes gegangen und hinterließ einen umfangreichen Nachlass, der sorgfältiger Betreuung bedarf. Außerdem sind nachgelassene Manuskripte für die Veröffentlichung vorzubereiten und später einmal die hinterlassene Bibliothek zu erschließen.

Wenn Sergej O. Prokofieff aufgefordert wurde, seinen Beruf anzugeben, nannte er sich «Autor». Vielen Menschen ist das Ergebnis seiner Autorenschaft bekannt: Auf Deutsch erschienen bisher 53 Titel in 104 Auflagen. Hinzu kommen viele Aufsätze, Vortragsnachschriften, Notizen, Briefe und angefangene Arbeiten. In Übersetzung – oder im Original auf Russisch – liegen knapp 300 Titel in 21 verschiedenen Sprachen vor. Das Werk wird von vielen Menschen und in vielen Arbeitskreisen in der ganzen Welt studiert. Auf diese Weise können sich die Keime, die er zu zentralen Themen der Anthroposophie legte, kräftig weiterentwickeln.

Zwei nachgelassene Werke

Die Arbeit am Nachlass ist sehr vielfältig. Zu einigen Büchern liegen detaillierte Korrekturen vor, die bei Neuauflagen und Übersetzungen berücksichtigt werden müssen. Astrid Prokofieff steht in ständigem Kontakt mit Verlegern und Übersetzern. Jedes Jahr kommen Neuauflagen und Übersetzungen hinzu.

Eine besondere Herausforderung stellen zwei nachgelassene Werke dar, die auf Russisch vorliegen, jedoch zu Lebzeiten des Autors nicht mehr druckfertig bearbeitet werden konnten. Beide Werke gehen zurück auf die 1980er-Jahre und schließen an die Thematik seines allerersten Buches «Rudolf Steiner und die Grundlegung der neuen Mysterien» an.

Das eine Manuskript, an dem er bis 2005 gearbeitet hat, konnte Ursula Preuß zu einem guten Teil ins Deutsche übersetzen, bevor sie 2005 verstarb. Die Übersetzung blieb unvollendet liegen, jedoch ergänzte Sergej O. Prokofieff das Manuskript vor seinem Tod um Weniges. In den letzten Monaten konnten die englische und deutsche Übersetzung so weit bearbeitet werden, dass beide noch in diesem Jahr – auf Deutsch im Verlag am Goetheanum unter dem Titel «Rudolf Steiner und die Meister des esoterischen Christentums», auf Englisch unter dem Titel «Rudolf Steiner and the Masters of Esoteric Christianity» im Verlag Wynstones Press – erscheinen werden. Die russische Ausgabe ist in Vorbereitung.

Sergej Prokofieff, 2007

Das andere Manuskript über die Individualität Rudolf Steiners bis zurück in ihre allerersten Ursprünge hat Sergej O. Prokofieff bis 2014 bearbeitet; übersetzt ist es noch nicht. Wir hoffen aber, dass es im Laufe des nächsten Jahres erscheinen kann.

Erwähnt sei auch die Arbeit von Ute Fischer, der langjährigen Sekretärin von Sergej O. Prokofieff. Als er ihr nach dem Tod von Ursula Preuß seine Werke auf Deutsch diktierte, übernahm sie die wichtige Arbeit als Lektorin dieser Texte und ist bis heute an der Herausgabe der deutschsprachigen Bücher mit tätig.

Geordnet und elektronisch erfasst

Um eine Übersicht über diesen umfangreichen Nachlass zu erreichen, bedarf es einer gewissen Ordnung. Hans Hasler konnte im Laufe der letzten drei Jahre Astrid Prokofieff helfen, eine solche Ordnung herzustellen: Bücher, Manuskripte, Korrekturen, Briefe, Zeitschriften, Tagungsprogramme, Vorträge – alles Mögliche konnte physisch geordnet, in Regalen und Archivschachteln zusammengetragen und elektronisch erfasst werden. Das ist aber erst der Anfang, vieles bleibt noch zu tun, damit der umfangreiche Nachlass in allen Teilen zugänglich wird.

Irgendwann wird es auch nötig sein, die sehr große russische und deutsche Bibliothek zu erfassen. | *Astrid Prokofieff, Dornach (CH), Hans Hasler, Lahti (FI)*